

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/38/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6817207059
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6817207059.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Alexandra Mojša, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa matky: G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., I. U. XXXX/X a otca: Z. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. O. 2, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 8P/79/2017-78 zo dňa 20. 03. 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 8P/79/2017-78 zo dňa 20. 03. 2018

potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného na maloletú U. U., nar. XX.XX.XXXX zamietol.

2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na ustanovenia § 62, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine. V odôvodnení ďalej uviedol, že v predmetnej veci mal za to, že v porovnaní s obdobím poslednej úpravy výživného na maloletú U. došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré má 12 rokov 4 mesiace, pričom v čase poslednej úpravy mala 7 rokov a 5 mesiacov. Nebolo zistené, že by dieťaťu vznikli nové výdavky alebo že by došlo k výraznému navýšeniu niektorých už i predtým existujúcich výdavkov, ale vzhľadom na vyšší vek dieťaťa má maloletá o čosi vyššie bežné výdavky, keďže od poslednej úpravy výživného ubehlo 5 rokov. Matka maloletej je v súčasnosti zamestnaná s vyšším príjmom ako v minulosti 344,- Eur a otec dieťaťa je zamestnaný u iného zamestnávateľa ako v minulosti s nižším príjmom, cca 21,- Eur. Súd prvej inštancie posudzoval, či je daný dôvod na zníženie výživného, ako to navrhoval otec dieťaťa. Súd prvej inštancie vzal do úvahy skutočnosť, že otec dieťaťa má v súčasnosti nižší príjem z dôvodu straty predchádzajúceho zamestnania, ktorú si sám zavinil tým, že sa dopustil trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a po odsúdení nemohol byť ďalej v služobnom pomere ako profesionálny vojak. V takomto prípade súd nevychádza pri posudzovaní výšky výživného na maloleté dieťa so skutočnej výšky príjmu rodiča, ale z príjmu, ktorý by rodič dosahoval, keby vlastnou vinou nespôsobil ukončenie služobného pomeru. Preto skutočnosť, že je príjem otca dieťaťa v súčasnosti nižší ako v čase poslednej úpravy výživného nemohol vziať súd do úvahy, táto skutočnosť nemôže odôvodňovať zníženie výživného. Súd prvej inštancie mal za to, že je potrebné zabezpečiť ochranu práv maloletého dieťaťa, ktoré by bolo znevýhodnené v dôsledku zavinenej konania otca dieťaťa - spáchania trestného činu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, v dôsledku ktorého sa znížil jeho príjem. Súd prvej inštancie preto v súlade s § 75, ods. 1, druhej vety zákona o rodine vychádzal z príjmu otca dieťaťa, ktorý dosahoval pred ukončením služobného pomeru v ozbrojených silách SR. Priemerný čistý mesačný príjem otca dieťaťa u predchádzajúceho zamestnávateľa bol 685,86 Eur a pri takejto výške príjmu je v schopnostiach a možnostiach rodiča platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 140,- Eur mesačne. Z vykonaného dokazovania bolo zároveň preukázané, že výdavky maloletej

sa neznížili, dokonca sa o čosi zvýšili, preto výdavky dieťaťa odôvodňujú naposledy určenú výšku výživného. Súd prvej inštancie záverom poukázal na skutočnosť, že platenie výživného má prednosť pred inými výdavkami rodiča, preto je povinnosťou rodiča v prvom rade zabezpečiť uspokojenie potriem maloletého dieťaťa a na uhrádzanie iných nie nevyhnutných výdavkov ako napríklad splácanie úverov sa neprihliada. Otec dieťaťa podľa svojich vyjadrení i podľa predložených dokladov spláca úvery v celkovej výške okolo 350,- Eur, čo ale nemá prednosť pre platením výživného. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného na maloletú U. zamietol.

3. Proti rozhodnutiu podal odvolanie otec maloletej z dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. V odvolaní odvolateľ uviedol, že nesúhlasí s posúdením veci rozviazania jeho služobného pomeru profesionálneho vojaka zo strany súdu tým spôsobom, že prišiel o zamestnanie z vlastnej viny a preto aj keď nemá v súčasnosti ani polovičný príjem ako predtým, musí prispievať na výživné svojej dcéry v takej výške, akú súd stanovil pred niekoľkými rokmi. V takomto prípade sa podľa neho nemôže brať do úvahy iba dôvod straty zamestnania, ale skutočnosť, že s aktuálneho príjmu nie je schopný zabezpečiť úhrady mesačných splátok výživného v pôvodnej výške 140 Eur. Ďalej poukázal, že v súčasnosti spláca hypotekárny úver, ďalšie dva úvery, uhrádza výdavky v domácnosti, pričom si kúpil starší dom do rekonštrukcie ktorého bol nútený investovať. Odvolateľ mal ďalej výhrady k výdavkom za telefonovanie alebo vreckové pre 12 ročné dievča, pričom uviedol, že so svojou dcérou má veľmi dobrý vzťah a nakoľko matka maloletej pracuje mimo svojho bydliska poprosil svojich rodičov, aby mu pomohli pri jej výchove a zabezpečili aby bola pod dozorom, keď jej matka nie je doma. Z toho podľa neho vyplýva, že aj takýmto spôsobom prispieva a pomáha pri výchove jeho dcéry aj mimo toho, že na jej výživu prispieva určenou finančnou sumou. Na záver s poukazom na § 78 ods. 1 zákona o rodine uviedol, že jeho finančné pomery sa veľmi zmenili a momentálne nie je schopný platiť tak vysokú sumu na výživné pre svoju dcéru, pričom si neustále hľadá inú možnosť zamestnania. Preto žiadal odvolací súd, aby zväzil vyššie uvedené skutočnosti a považoval jeho odvolanie za dôvodné.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca vyjadril, pričom súhlasil s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a naďalej bol toho názoru, že zníženie výživného na maloleté dieťa nie je v najlepšom záujme dieťaťa.

6. Matka maloletej k odvolaniu otca uviedla, že navrhuje rozhodnutie potvrdiť, tvrdenia otca maloletej sa nezakladajú na pravde, výživné má prednosť pred inými výdavkami otca maloletej.

7. Otec maloletej sa k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že zotráva na dôvodoch odvolania. Poukázal aj na § 62 zákona o rodine a uviedol, že jeho bývalá družka celé roky nemala trvalé zamestnanie a že on v súčasnosti nie je schopný prispievať tak vysokou sumou na výživu jeho dcéry.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej v texte len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „CMP“), bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods.1, 2 CSP potvrdil.

9. Podľa § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Otec dieťaťa sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti k maloletej Kristíne. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej vykonal

dostatočné dokazovanie na zistenie skutkového stavu a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd uvádza, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ako aj s jeho dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v plnom rozsahu poukazuje.

14. Námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd nepovažuje za prijateľné práve z dôvodov, že okresný súd vo veci vykonal náležité dokazovanie, vec správne právne posúdil, pričom otec v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť alebo zvrátiť výsledky doterajšieho dokazovania. Otec vo svojom odvolaní neuviedol ani žiadnu skutočnosť, ktorá by mala za následok úvahu o prípadnej vade v procesnoprávnom postupe okresného súdu alebo o prípadnej nesprávnosti rozhodnutia, pričom odvolací súd takúto vadu ani nezistil.

15. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia vzhľadom na námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd uvádza nasledovné:

16. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len Zákon o rodine), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného, obsiahnuté v citovanom ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, sa vzťahujú na všetky druhy vyživovacích povinností. Ide o všeobecnú právnu úpravu, ktorá platí pokiaľ nie je ustanovené pri konkrétnych vyživovacích povinnostiach inak. Konkrétna výška výživného je ovplyvnená faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane povinného sa prihliada okrem iného aj na zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania, ak sa preukáže, že to bol povinný, kto sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnakým spôsobom súd zohľadní skutočnosť, ak sa povinný vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu alebo ak povinný berie resp. preberal na seba neprimerané majetkové riziká. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zohľadniť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Treba mať zároveň na pamäti, že v konaní starostlivosti o maloletých platí vyhľadávací princíp. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že sa pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkolvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potencialných príjmov. Teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamestnanie, zdravotný stav, schopnosti, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce a pod.). Z tohto dôvodu treba vždy skúmať, prečo došlo ku skončeniu pracovného pomeru alebo ku skončeniu podnikania, aký bol príjem povinného v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, aké výdavky si uplatnil, či bolo nevyhnuté vynaložiť ich, a tak znižovať daňový základ alebo to nevyhnutné nebolo a pod. Súd môže na zníženie príjmu alebo majetku povinného prihliadnuť len vtedy, ak má skutočne za preukázané, že k nej došlo v dôsledku objektívnej a nezvratiteľnej okolnosti a nie zo špekulatívnych dôvodov.

19. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Revúca č. k. 6P/98/2012 odvolací zistil, že poslednou úpravou vyživovacej povinnosti bol rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 6P/98/2012-66 zo dňa 10.04.2013, ktorým bola schválená rodičovská dohoda ohľadne zmeny výživného na maloletú tak, že otec dieťaťa sa zaväzuje platiť na maloletú od 01.09.2012 do 30.11.2012 výživné vo výške 200 Eur a od 01.02.2012 výživné vo výške 140 Eur. Je nesporné, že od predchádzajúcej úpravy výživného došlo na strane maloletej k zmene pomerov, pretože výdavky spojené s jej výživou za päť rokov vzrástli, čo je dané jednak všeobecným nárastom všetkých nákladov, nákladov na jej výživu a na uspokojenie jej osobných potrieb, ktoré sa prirodzene zvýšili v súvislosti s jej vekom. Z toho logicky vyplýva, že v tomto prípade existuje základný zákonný dôvod na zvýšenie výživného na strane maloletej.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci nedošlo porovnaním majetkových, sociálnych pomerov na strane otca oproti predchádzajúcej úprave k objektívnej ani k subjektívnej zmene okolností, ktoré by odôvodňovali úpravu výživného (spočívajúcu v jeho znížení) na maloletú. V konaní nebola zistená taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Odvolateľ nepreukázal, že by v jeho schopnostiach a možnostiach nebolo možné dosahovať príjem, ako v čase poslednej úpravy výživného. Sám otec mal. uviedol, že keby rovnakú prácu vykonával ako živnostník bol by jeho príjem vyšší. Otec v odvolaní udáva, že v súčasnosti spláca hypotekárny úver, ďalšie dva úvery, uhrádza výdavky v domácnosti, pričom si kúpil starší dom do rekonštrukcie ktorého bol nútený investovať, a teda je zrejmé, že je v jeho schopnostiach dosiahnuť vyšší príjem ako tvrdil napr. na pojednávaní dňa 20.03.2018 uvádzal príjem len 60 Eur mesačne.

21. Treba zvýrazniť, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na skutkovom zistení, podľa ktorého otec maloletej má v súčasnosti nižší príjem z dôvodu straty predchádzajúceho zamestnania, ktorú si sám zavinil tým, že sa dopustil trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a po odsúdení nemohol byť ďalej v služobnom pomere ako profesionálny vojak.

22. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý uvedené konanie otca vyhodnotil v jeho neprospech, a preto vychádzal z príjmu otca maloletej, ktorý dosahoval pred ukončením služobného pomeru v ozbrojených silách SR, nakoľko povinný rodič sa má správať tak, aby svoje dieťa vedel riadne užiť. V konaniach starostlivosti o maloleté dieťa je na prvom mieste záujem dieťaťa, tento je nadriadený nad záujem povinného rodiča, v danom prípade otca. Odvolací súd na záver zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného ako sú platby na splátky úveru, na rekonštrukciu domu, platby za mobilný telefón a podobne.

23. Pretože v danom prípade nedošlo k takej zmene pomerov na strane otca, ktoré by vyžadovali zmenu rozhodnutia spočívajúcu v znížení výživného na maloletú, z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods.1, 2 CSP.

24. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).